DISSERTATIO MEDICA

INAUGURALIS,

DE

CATARRHO A FRIGORE.

8

DISSERTAIO MEDICA INAUGURALIS,

DE

CATARRHO A FRIGORE.

QUAM,

ANNUENTE SUMMO NUMINE,

Ex Auctoritate Reverendi admodum Viri,

D. GULIELMI ROBERTSON, S. T. P.

ACADEMIÆ EDINBURGENÆ Praefecti;

NEC NON

Ampliſſimi SENATUS ACADEMICI conſenſu,

Et nobiliſſimae FACULTATIS MEDICÆ decreto;

PRO GRADU DOCTORIS,

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS AC PRIVILEGIIS RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;

Eruditorum examini ſubjicit

OLIVARIUS HUNTER,

HIBERNUS.

——— *Ut poſſem curvo dignoſcere rectum,*
Atque inter ſylvas Academi quaerere verum. HOR.

Ad diem 13. Septembris, hora locoque ſolitis.

EDINBURGI:

Apud BALFOUR et SMELLIE,
Academiae Typographos.

M,DCC,XC.

Viro praeſtantiſſimo

ALEXANDRO BREDIN,

ARMIGERO,

Apud Letterkenniam,

In Comitatu Dungalenſi,

Ob multas virtutes,

Nec non

Beneficia in ſe ſuoſque collata;

Hanc Diſſertationem Medicam Inauguralem,

Parvum ut teſtimonium

Obſervantiae

Et

Exiſtimationis,

Sacrum eſſe

Voluit

OLIVARIUS HUNTER.

The compliments of Stevens from his fellow candidate
D. Hunter

ERRATA.

Pag. 2. l. 1. *pro* Frequentiam *lege* Frequentia
— 10. *pro* excreatio *lege* excretio
— 11. *pro* excreationis *lege* excretionis
6. 16. *pro* incipiente *lege* incipienti
15. 11. *pro* conar *lege* conabor
17. 7. *pro* manifestum *lege* manifestam
— 17. *pro* aëri *lege* aëre

DISSERTATIO MEDICA

INAUGURALIS,

DE

CATARRHO A FRIGORE.

UT legibus hujus Almae Academiae morigerem, quaedam de catarrho ſcribere decrevi; qui, licet morbus non periculoſus, tamen varia atque dira mala excitare valet, praecipue Phthiſin Pulmonalem, quo morbo neque alter funeſtior neque fallacior corpus humanum aggreditur.

Frequentiam morbi, apud noſtrates, aerumnas quorum levare maxime noſtrum eſt, mihi prae aliis omnibus de hoc malo differere ſuaſit.

Duae hujus morbi ſpecies ſunt, nempe, catarrhus a frigore, et a contagione. Tantum de priori, quia frequentior, et quod ratio medendi ambobus fere eadem, ſcribere in animo eſt.

DEFINITIO.

" Pyrexia, muci, ex glandulis membranae " narium, faucium, vel bronchiorum, excretio " aucta; ſaltem hujus excreationis molimina *."

HISTO-

* Cull. Synopſ. G. XL.

HISTORIA MORBI.

Catarrhus omnem aetatem, ſexum, atque temperamentum, ſed praecipue juniores, atque ſanguineos, et eos, qui, thorace anguſto atque forma corporis gracili, ſunt, aggredi poteſt; et quoniam forma corporis plerumque a parente ad prolem tradi ſolet, nonnullos opportunitatem morbo haereditariam habere, dicere licet *.

Plerumque coelis in frigidioribus ſe oſtendit, praecipue Vere atque Autumno, quoniam iis temporibus temperies aëris ſubito variat; nam, ut auctor celebris ait, " a habit of uniformity in " the application of heat and cold to an animal " body, renders it more ſenſible of the ſmalleſt " variation

* Fordyce de Catarrho.

" variation of either *." Atque etiam Celſus monuit, minime vero aut frigus aut calor tuta ſunt, ubi ſubita inſuetis ſunt †.

Initio aeger, languore et laſſitudine totius corporis una cum horroribus, frigore admoto, facillime auctis, corripitur; animus hebeſcit; dolor atque gravedo capitis ſentiuntur; oculi ardore atque diſtentionis ſenſu afficiuntur, neque ſine dolore moveri poſſunt; eodemque tempore, aër per nares non facile reciprocatur. Saepe, poſtquam haec ſymptomata breve duraverint, fluidum acre, e naribus atque oculis, genas atque labium ſuperius excorians, ſternutationemque excitans, diſtillatur. Membrana faucium rubet, atque leviter tumida videtur; moleſtia in trachea cum raucedine vocis ſentitur. Aures hebeſcunt atque ſaepe tinniunt. Senſus anguſtiae in

* Hunter on the Animal Oeconomy.

† Lib. 1. Cap. ix. pag. 49.

in thorace, dolor regione ſterni, atque difficultas reſpirandi, aegrum infeſtunt. Tuſſis plerumque initio ſicca, poſtea humida adeſt. Dolores, rheumaticis ſimiles, circa collum atque caput ſentiuntur *.

Pyrexia, nunc temporis, praeſertim veſperi, ſupervenit, ac per totam fere noctem manet; mane tamen remiſſio accidit. Hoc morbi ſtadio cibi appetitus deficit, alvus conſtipatur, urina rubet, et arteriae frequentius micant, ſanguis miſſus, et jam concretus, ſuperficiem coriaceam albam oſtendens.

Haec ſymptomata violentiam morbi denotant. Morbus, quinque vel ſex diebus finitis, plerumque hoc modo abit: Rubor atque tumor membranae mucoſae faucium paulatim decedunt; magna copia ſpiſſi muci, interdum ſanguine tincti,

* Cullen's Firſt Lines, Vol. iii. pag. 87.

tincti, e naribus atque pulmonibus excernitur. Dolor capitis atque oculorum evaneſcit; moleſtiae in trachea ſenſus abit; vox clarior evadit; violentia tuſſis minuitur; atque ſudor plerumque ſuperveniens morbum ſolvit. Morbo ceſſante, ſaepe eruptio circa nares atque labium ſuperius ſe oſtendit *.

Cum morbus violentior fuerit, dolor atque tumor faucium augentur, thoracis dolores ſuperveniunt, et ſaepe angina vel pneumonia excitantur. Morbus, ſcrophuloſis ſive phthiſi opportunis, tubercula formando, aut jam formata excitando, et phthiſin gignendo, maxime funeſtus eſt.

DIAGNOSIS.

Morbi, qui aetatem infantilem aggrediuntur, nempe rubeola, atque pertuſſis, catarrho incipiente,

* Hoffman.

ente, ſimillimi ſunt. Si catarrhus adoleſcentem qui nunquam rubeolis laboravit, et ſi eodem tempore rubeolae epidemicae graſſantur, inter hos morbos diſtinguere, initio difficillimum erit, quia multa ſymptomata ambobus communia ſunt; rebus autem ſequentibus rite perpenſis, diagnoſis facile formari poteſt. Symptomata, in rubeolis, plerumque initio graviora ſunt, una cum anxietate et totius corporis irritabilitate; quidem tuſſis dura et fere rubeolis propria diſcrimen optimum praebet. Tamen, ſi haec ſymptomata fallant, eruptio puſtularum, quae paucis diebus accidit, rem manifeſtam reddet.

Catarrhum inter atque pertuſſim incipientem diagnoſin facilius formare poſſumus; nam tuſſis per intervalla redit, cum inſpiratione ſonora, efficiente quod Anglice *a hoop* vocatur, et poſtquam aliquamdiu manſerit, excretione muci e pulmonibus finitur, et aeger omni moleſtia caret, donec paroxyſmus alter reverterit.

Quoniam

Quoniam phthiſis pulmonalis ſpeciem catarrhi ſaepe induit, non abs re fore, paucis de ea hic loci differere puto; nam, eadem corporis forma atque temperamentum, quae opportunitatem ad phthiſin dant, quoque homines catarrho proclives reddunt.

Tuſſis, incipiente phthiſi, ſicca, brevis, atque vix ab aegro animadverſa eſt; reſpiratio leviſſimo exercitio frequentior, una cum dolore pectoris atque faucium titillationis ſenſu, evadit. Pulſus arteriarum frequentiores et debiliores fiunt, ſitis quoque adeſt, et febris, ſub veſperi, praeſertim poſt paſtum, ſe oſtendit, quae per totam fere noctem, una cum ſudoribus nocturnis, praecipue circa collum atque pectus, odoris ſibi proprii manet *. Verſus morbi finem expectoratio puris, diarrhoea colliquativa, nidor tunicae albugineae oculi, atque rubor et lubricum linguae

* Gregory's Praelect.

guae praeternaturalis ſuperveniunt, quibus ſignis ab omnibus aliis facile dignoſcitur.

Aliae notae, ab indole ſputi, quoque ad diagnoſin inſtituendum defumptae fuerunt; quaedam experimenta hic proferam, quae differentiam inter pus mucumque oſtendunt.

Quidam auctores ſputum a pulmonibus in aquam recepi ſuadent, quod, ut aiunt, pus imum petit, ſed mucus in ſuperficie natat. Haec tamen opinio, ab experimento Doctoris Fordyce, everſa fuit; nam ille, mucum ab urethra vel pulmonibus aëris expertem, ſemper imum petere reperit. Quoniam hoc nullum certum diſcrimen praebet, quod Fordyce et Darwin a multis experimentis reperierunt, hic referam.

Dr Fordyce, mucum ſtagnando viſcidum factum, aqua, neque frigida, neque calida, miſci

poſſe, nequidem ope ſalium neutrorum, et ſemper fundum petere, reperit; mucum recentem facillime aqua miſci; quoque ab alkali cauſtico ſolvi; acida diluta parum mucum afficere; acidum autem vitriolicum ac nitroſum concentratum mucum facile ſolvere, et ſolutionem muci in acido vitriolico, brevi nigreſcere; ſublimatum corroſivum mucum in coagulum album redigere; mucum in aqua bulliente albeſcere, et lenteſcere *.

Darwin, acidum vitriolicum atque lixivium cauſticum, pus mucumque ſolvere, aqua adita, pus dejici, ſed mucum ſuſpenſum tenere, ſublimatum corroſivum mucum, ſed non pus, coagulare, reperit †.

Plura experimenta quam hic numeravi ambo auctores

* Vid. Fordyce de Catarrho.

† Vid. Darwin's Exper.

auctores recenſerunt; ſed ea quae deſcripſi praecipua mihi videntur.

Diagnoſin inter phthiſin atque catarrhum, certe ſummi momenti inſtituere erit; tamen diſcrimen ab indole ſputi ſaepe fallax eſſe credo; nam, cum catarrhus aliquamdiu duraverit, et pulmones ab eo irritati fuerunt, illa vaſorum actio, qua pus verum gigni, induci poteſt, licet nulla ulcera aut phthiſeos ſigna adeſſent: Quamobrem, ſententiam de morbi indole proferre, cavere oportet, etſi pus verum expuatur, niſi caetera phthiſeos ſymptomata, viz. emaciatio, ſudores nocturni, et febris hectica, adeſſent.

CAUSÆ REMOTÆ.

Hae ſunt vel praediſponentes vel excitantes. Praediſponentes vel haereditariae vel acquiſitae ſunt:

ſunt: Priores, a corporis habitu debili, una cum anguſto thorace et ſanguineo temperamento, vel ea corporis forma, quae phthiſi opportuna eſt, oriri videntur; nam corporis formam delicatam plerumque irritabilitas inſignis coneomitatur, ut frigus leviſſimum inſolitum facile ſentiatur.

Quoniam pulmones vitae adeo neceſſarii ſunt, quodcunque actionem eorum impedit, incommodum neceſſario adfert, quia ſanguis non rite per eos tranſit, et quoniam partes malae conformatae, plerumque aliis debiliores ſunt; ſi humorum fluxus abnormis accidat, hae partes facilius, quam aliae, vel ex debilitate, vel anguſtia vaſorum, afficiuntur. Temperamentum ſanguineum et ſolida laxa, mobilitas corporis concomitatur, ita ut facile ab irritamentis inſolitis afficiatur.

Opportunitas acquiſita ab variis cauſis induci poteſt:

poteſt: Nempe omnibus animi pathematibus deprimentibus, ut moeſtitia et timore, &c. Haec omnia, prout graviora aut leviora fuerint, effectus ſuos edunt; nam ſine dubio ſedantia ſunt. Syſtema vaſculoſum et nervoſum adeo inter ſe invicem connectuntur, ut quodcunque unum afficiat, alterum quoque turbare neceſſe ſit; ita timor et moeſtitia, vim nervoſam minuendo, circuitum ſanguinis tardiorem reddunt.

Pervigilium.—Homo, labore diei peracto, quo vires conteruntur, ſomnum neceſſario petit, quo vires reſtaurantur, totumque corpus reficitur; igitur, requie negata, corpus debilitatur, et actioni frigoris opportunum fit.

Nimia Venus.—Quoniam vaſorum tenſio neceſſaria eſt, ut ſyſtema vaſculoſum munere ſuo fungatur, igitur quodcunque vaſorum tenſionem minuit, actionem eorum debiliorem reddit; ita-

que

que venus nimia, a ſtimulo peculiari ſubducto, corpus ſolvit.

Calor, vita ſedentaria, et diaeta lauta, homines huic morbo obnoxios reddunt. Calor, licet vitae neceſſarius, tamen immodicus aut diuturnus, corpus valde afficit; fibras muſculares laxat et debilitat, humorum fluxus ad ſuperficiem evocat, totumque corpus irritabile reddit; ſi vita ſedentaria et diaeta lauta una cum calore conjungantur, plethora, praecipue in temperamento ſanguineo, inducitur, et corpus frigoris affectibus majus obnoxium ſit. Nam, ut Gregorius noſter ait, "Ignavia vero corpus ſolvit, debilitat, "mobile reddet, motumque ſanguinis languidum facit, ſecretiones et excretiones fere minuit, et plenitudinem et obeſitatem efficit, et igitur plurimis morbis viam ſternit *."

CAUSÆ

* Gregor. Conſpect. Med. Theoret. Vol. ii.

CAUSÆ EXCITANTES.

Frigus, cauſam excitantem hujuſce morbi eſſe, omnes fere auctores exiſtimarunt. Vi quadam conſtringente hunc morbum inducere videtur; nam vaſa ſubcutánea conſtringit, ita fluida ad partes internas depelluntur; inde cordis et arteriarum impetus adaugetur, major ſanguinis copia ad pulmones derigitur, vel ex conſenſu cum ſuperficie vel ex debilitate. Frigus tamen corpori admotum non ſemper catarrhum excitare valet; eas res, quae actionem frigoris adjuvant, hic loci oſtendere conar.

Primo, Gradus frigoris.—Calorem corporis humani, gradum thermometri Fahrenheitiani nonageſimum ſextum aut octavum aequare, conſtat; omnem frigoris gradum inferiorem,

corpus

corpus humanum refrigeraturum, credere non absurdum videtur: Gradum autem sexagesimum et secundum aequantem, ad corporis humani calorem minuendum, opus esse observatum fuit; nam corpus humanum, calorem gignendi facultate gaudet. Hinc videtur gradum absoluti frigoris, nisi infra sexagesimum et secundum, corpus humanum non afficere posse *.

Sed catarrhum, gradu frigoris, qui temperiem corporis minuere non valet, saepe induci observatum fuit. Hoc a vi frigoris relativa efficitur. Haec vis relativa sensum frigoris praebet, qui vi impressionis absoluti non respondet †; sed, perinde ac impressio recens antecedenti, major minorve fuerit. Hinc frigus catarrhum, non gradu, sed mutatione temperiei a superiore ad inferiorem, excitare valet.

Secundo,

* Cullen's First Lines, Vol. i. pag. 144.

† Ibid.

Secundo, Diuturnitas frigoris applicationis.— Diuturna frigoris applicatio effectibus ejus favet; nam si frigus breve tantum admotum fuerit, licet temperiem paululum minuere possit, cito vim suam stimulantem ostendit, qua calorem gignit; quam effectus lavationis frigidae manifestum reddit.

Tertio, Cum frigus, forma aurae, corpori admotum erit, aut parti tantum, effectus ejus augentur.—Cum corpus aëri quiescenti exponatur, etsi imprimis frigidus sentiatur, haec sensatio non diu manet; nam calor perpetuo e corpore defunditur, et atmosphaeriam propriam aëri circumjacenti calidiorem format; cum autem aëris aura admota fuerit, atmosphaeriam corporis saepe mutando, corpus celeriter refrigerat, etsi aëri quiescenti, thermometro indice, non gelidior fuerit.

Cum toti corpori admotum fuerit frigus, humorum fluxus aequalis eſt, quia conſtrictio et reactio ſubſequens eaedem ſunt: Sed parti admotum, fluida conſtrictione vaſorum inde depelluntur, et aliorſum diriguntur. Ita fit ut applicatio frigoris topica catarrhum tam facile excitet.

Quarto, Humor frigori adjunctus actionem ejus auget, quia corporis calor evaporationi ejus favet; et, dum aqua in vaporem tollitur, frigus gigni bene notum eſt. Ex hac re, multos poſtquam ſudaverant, catarrho corripi inter omnes conſtat.

CAUSA PROXIMA.

Ex ſymptomatibus morbi et cauſis remotis jam traditis, excretio muci vitiati una cum membranae

branae Schneiderianae, ac bronchialis inflammatione, cauſam proximam eſſe videtur. Hic mucus ſub initio parce, poſtea vero nimia copia excernitur. Haec ſecretio depravata ab inflammatione aut ſequela ejus relaxatione provenire videtur. Inflammationem morbi initio ſubeſſe, ex tumore ac rubore faucium, et ex reſpirandi per nares difficultate, plane conſtat; quae ſymptomata, antequam excretio omnino, aut ſaltem admodum parca, ſupervenerit, ſe oſtendunt.

Inflammationem ad excretiones mutandas valere manifeſtum videtur. Nam ſecretio omnium fluidorum ab actione vaſorum peculiari pendet, qua aucta vel imminuta, fluida excernenda, neceſſario mutantur.

Hanc vaſorum actionem pravam ab acrimonia fluidi excernendi oriri nonnulli credidérunt: Licet acrimonia adeſſet, me judice, actio

vitiata

vitiata vaſorum, magis a fluidorum copia, quam ab indole eorum, pendet.

RATIO SYMPTOMATUM.

Omnium hujuſce morbi ſymptomatum rationem dare, et longum erit, neque operae pretium mihi videtur. Sequentia ſat erunt.

Dolor capitis, oculorum diſtentionis ſenſus, reſpiratio per nares impedita, et dolor thoracis, ex ſanguinis congeſtione oriri videntur: Nam cauſae remotae, ut jam oſtendere conatus ſum, fluida a ſuperficie ad partes internas depellunt.

Sternutatio,—A muco excreto, membranam Schneiderianam nunc magis ſenſilem, ſtimulante, pendet.

Muci

Muci excretio aucta, a fluidorum fluxu majore, actionem adauctam vaſorum efficiente, oriri videtur.

Raucedo.—Si vox a tremore laryngis atque partium vicinarum oriatur, has partes vibrandi facultatem, vel inflammatione, vel muco iis obducto, amiſſuras eſſe manifeſtum erit.

Tuſſis.—Omnes partes inflammatione affectae praeter ordinem irritabiles ſunt; glottis igitur atque trachea ſtimuli muci impatiens fit, et tuſſis excitatur ad cauſam expellendam.

PROGNOSIS.

Hic morbus plerumque periculo caret; ſaepe paucorum dierum ſpatio ſine remediorum uſu ſponte abit. Symptomata feliciora ſunt, reſpi-

ratio

ratio facilis, excretio muci ſpiſſi atque mitis e naribus ac pulmonibus, et tuſſis lenis. Pyrexia violens et dolor pectoris atque faucium major, pneumoniam aut anginam adeſſe indicant.

Cum ſeniores aggreditur, prognoſis magis infauſta eſt; nam effuſio muci nimia ſenibus ſaepe accidit; igitur, ſi catarrhus ſuperveniat, muci excretionem admodum augendo, periculum eſt ne ſuffocatio inducatur.

Regreſſus morbi frequentes prognoſin infeliciorem reddunt; nam, ſi prava thoracis forma aut ſcrophula adeſſent, vel haemoptiſi vel pulmones irritando, tuberculaque formando, aut jam formata excitando, phthiſi viam ſternere poteſt.

PROPHY-

PROPHYLAXIS.

Antequam medendi rationem aggrediar, pauca de prophylaxi proferam; nam, si cura major ad eam adhibita esset, morbus non tam frequenter se ostenderet.

Primo, Omnia quae corpus debilitant, aut irritabile reddunt, vitanda sunt; nempe evacuationes nimiae, inebriatio, aut crapula, et conclavia calida; nihil enim corpus adeo debile reddit, ac calor diu admotus; nam ii, qui conclavibus calidis usi sunt, frigore levissimo admoto, catarrho corripiuntur. Itaque, si corpus calidum tenere opus sit, vestimentis tutius quam calore ignis fit. Omnia animi pathemata deprimentia, et venus immodica, vitanda sunt.

Secundo,

Secundo, Corpus roborandum eſt,

Primo, Exercitio modico.——Effectus hujus omnes bene norunt, et corpori et animo prodeſt, concoctionem adjuvat, humorum fluxum ad omnes corporis partes, et praecipue ad ſuperficiem, aequabilem reddit: Exercitium autem violens omni cura vitandum eſt.

Secundo, Lavatione frigida.—Cum lavatio frigida commode adhibeatur, et facile tolleratur, nihil magis prodeſt; nam cutem roborat, et omnia ſolida firmat; plerumque cordis et arteriarum reactio uſum ejus ſubſequitur, quae fluida ad ſuperficiem dirigit: Et Huxham ait, "Nothing more effectually ſtrengthens weak, lax "fibres than cold bathing. Indeed, in the time "of Popery and ignorance, when the prieſts "were knaves, and people fools, many a well "was ſanctified for nothing but pure cold wa-

"ter,

" ter, the virtues of which the miracle-mongers " of thoſe times attributed to a ſaint of their " own making."

Tertio, Saepe ſub dio verſari.—Vis conſuetudinis, et in corpore et animo humano, effectus inſignes edit; quoque ad corpus a morbis tuendum valet: Hinc hi qui multum ſub divo verſantur mutationes aëris ſine incommodo ferre poſſunt; illi, e contrario, qui conclavibus cohibentur, leviſſima tempeſtatis mutatione afficiuntur.

METHODUS MEDENDI.

Multa exempla catarrhi exiſtunt, quae remediorum auxilio non egent, et nihil alio quam regimine idoneo opus eſt. Cum ſymptomata tamen violentiora fuerint, nempe, cum tuſſis,

dolor pectoris, respiratio difficilis, febris et sitis urgeant, tunc medicina opus est.

Ex prioribus de morbi natura observatis, sequentia tria consilia curativa necessaria esse videntur.

Primo, Diathesin phlogisticam tollere.

Secundo, Fluidorum copiam nimiam a capite atque pulmonibus derivare.

Tertio, Ab actione muci partes oblinire et tueri, et expectorationi faveri.

Consilium primum consequendum est sanguinis missione et regimine antiphlogistico.

Primo, Si initio vel decursu morbi pyrexia violens adesset, et praecipue, si respiratio multum afficiatur, sanguis mittendus est, prout aegri

vires

vires ſinant. Sed cautela hac in re adhibenda eſt; nam ſaepius venaeſectione haud opus eſt, et alia remedia vice ejus funguntur.

Secundo, Regimine antiphlogiſtico hoc conſilium ſatis certe ac tute efficere poſſumus. Ægrum a carnibus, condimentis, et vino, abſtinere oportet: Diaeta tenui ex vegetabilibus uti debet. Fructus acido-dulces, quia ſitem et calorem optime compeſcunt, utiles ſunt. Alvus leniter ducenda eſt laxantibus ore ſumptis, ut electuario lenitivo, vel ſalibus neutris. Cremor tartari, in aqua ſolutus, quia laxans et refrigerans, cum fructu adhiberi poteſt.

Secundum conſilium conſequuntur quaecunque humorum fluxum aequabilem reddere, et fluida ad ſuperficiem elicere valent. Diaphoretica mitia, quae ſine ſtimulo perſpirationem liberam excitant, ut hauſtus ſalinus, vel ſpt. Mindereri, optimo cum fructu adhiberi poſſunt.

Emetica

Emetica tamen optima remedia praebent; nam, ex conſenſu inter ventriculum cutemque, fluida ad ſuperficiem propellunt. Inter haec antimonialia optima videntur.

Epiſpaſtica collo aut pectori admota, fluida ab iis partibus derivando, prodeſſe poſſunt.

Pediluvium, aut balneum tepidum, adhiberi poſſunt.

Tertium conſilium efficitur omnibus medicamentis quae partes ab irritatione muci defendere, vel expectoratione favere valent, nempe, demulcentibus et mucilaginoſis, ut aqua hordeacea, gummi Arabico, ſucco glycyrrhizae, vel decocto altheae. Haec omnia remedia, partes ab irritatione muci tuendo, ſuos effectus edere videntur. Vapor aquae calidae ore receptus, vaſa laxando, atque ita actionem eorum adauctam minuendo, cum fructu adminiſtrari poteſt.

Interdum

Interdum partes adeo irritabiles fiunt, ut remedia hujuſmodi parum valent; tunc opiata, ſi modo inflammatio non admodum violens ſit, hoc conſilio utiliſſima ſunt; optimi trochiſci forma adhibentur, quia paulatim in ore ſolvuntur, et ad partes laborantes ipſas admoventur, et hoc modo effectus meliores edunt, quam ſi in ventriculum recepta eſſent.

Mucus interdum lentus fit, et aegre expuitur, tunc expectorantibus attenuantibus, ut vocantur, opus eſt, quorum ſcillae, gum. ammoniacum, vel emetica, optima ſunt. Haec omnia, vel ex ſtimulo, vel ex effectibus ſuis nauſeantibus, agunt. Pyrexia finita, exercitium modicum, ſub divo praecipue equitatio, optimum expectorans eſſe credo.

F I N I S.